

Tinndol Cofel

Gertogal Bi'ete Ngel

“Ngoriyel”

Histoire de Mosikasika le petit poussin

Nde Ngoriyel jibina, ko cofel tokkosel
ngel wonnoo.

Ngel wonnoo ko tokkosel, cofel tokkosel,
kono a sikkataa ko ngel yoyngel.

Ah! Ah! Balde jeetati caggal jibinegol
maggel – balde jeetati tan!

Ngoriyel, hono cofel ngel, ngel wonti
baaye.

– Baaba am e neene am ko maaybe batte
heege, sabu laamdo oo yobaani be saak
makka, mbo be jamlunoo mo oo. Midɔ

yaha ndaartoyde laamdo oo mbele mi
waawa naamnitaade mo saak mbo o foti
yobde oo.

O udditi bootoyel makko pamarel, o
nanngi laawol.

Kono wadaani taabe tati tan, ngel fergitii
e jullaare leddal ngel debi yande. Ngel
dartii ngel wi' e nehtaare:

– Yaafo mi, jullaare leddal, sabu
wollaahi mi yi'aano ma!

– Mi yaafimaa ma, kadi ada nanndi kam
e cofel gertogal tinni ngel. Kono, haalan
am hol to ngon daa e yahde, aan ngel
tokkosel?

– Njahat mi e ngal jaɓɓal am ko
ndaartoyde ko laamɗo oo fodannoo kam
koo.

– Njah den enen fof! Jullaare ndee wi'i
noon.

– Njah en!
Jullaare leɗɗal ndee famɗintini hoore

mum haa no almet nih. Ngoriyel ɓami

nde, wadi nde e nder bootoyel makko.

Ɓe ngoni e laawol, haa ɓe kawri e

bammban, o wi'i e sirɗinde leebi:

– Ah! Ah! Teewu tokooso, moyɓo nani,

ko miin jeyi mbo.

– Alaa, cofel ngel jaabii. Wonaa aan jeyi

mi; sabu mi wonaa mawɗo, mi wonaa

ɓennduɗo.

– Goonga e maa; bamnban oo jaabii, –

Mido waawi anndude, Ceerno Cofel,

hol to njahtaa jooni subaka law?

– Mido yaha e ngal jabbal am,

ndaartoyde ko laamdo oo fodannoo

kam koo.

– Jooni kay njah den, bammban oo wi'i;

– Maa toon wad ko ina nafa mi.

– Ina waawi, Goriyel ngel jaabii.

Bammban oo famdintini hoore makko,

haa o foti no gabbel gawri ni. Ngoriyel

hocci mbo, wadi mbo e nder bootoyel
makko.

Fowru ne hawri e makko naamnii ngel:

- Cofel, cofel tokosel, hol to njahat aa
ada wa'i tan no laana njoorndi?
- Mido yaha e ngal jabbal am,
ndaartoyde ko laamdo oo fodannoo
kam koo.
- Njah den, fowru nduu wi' noon.
- Njah en!

Fowru nduu famdintini hoore mum, haa
foti no berfetel haako ni. Ngoriyel ngel
ɓami ndu, wadi ndu e nder bootoyel
maggel, ngel hocci laawol maggel.

Ngel hawri e mbaroodi; ndii naamnii ngel
ndiin ne:

- Cofel, cofel tokosel, hol to njahat aa e
dow ngol laawol mawngol?

- Mido yaha e ngal jaɓɓal am,
ndaartoyde ko laamɗo oo fodannoo kam
ko.

– Njah den, mbaroodi ndii wi’ noon.

– Njeh en!

Mbaroodi ndii famdintini hoore mum haa

no gabbel ñamako nih. Ngoriyel ngel

ɓami ndi wadi ndi e nder bootoyel

maggel.

Ngel ɓenni haa ngel woddoyi seeda tan,

ngel hawri e ñiiwa; ba naamnii ngel e ba

naayoo:

– Cofel, cofel tokosel, mate ngon daa
ko e yahde to woddi? Ngoriyel heɓɓitii
wi’,

– Njahat mi e ngal jaɓɓal am ko
mdaartoyde, ko laamɗo oo fodannoo kam
ko.

– Njah den, ñiiwa baa ne wi’ noon.
– Njeh en!

Ñiiwa baa famɗintinti hoore mum, haa
foti no gabbel makka. Ngoriyel ngel ɓami
ba wadi ba e nder bootoyel maggel.

O benni haa o hawri e kabeteedo o wi'

ngel:

– Cofel, cofel tokosel, hol to njahataa

aan e oo bootoma keewdo?

– Mido yaha e ngal jaɓɓal am,

ndaartoyde ko laamdo oo fodannoo kam

ko.

– Njah den, kabeteedo oo ruttii e

maggel.

– Njeh en!

Kabeteedo oo famdintini hoore makko
haa no berfetel haako nih. Ngoriyel ngel
bami mo wadi mo e nder bootoyel
maggel.

Jooni o yottiima e wuro do laamdo oo
hodi doo.

Nde be cooyinii ebe ngara, yimbe wuro
ngoo njaylil wi'oyde laamdo oo wonde no
cofel ngel arii ndaartude saak makka mbo
fodannoo mbo oo. Kono laamdo bondo o
wi'i:

– Ngulnee ndiyam. So dam wuli haa
wuli, ndufon dam e dow cofel ngel;
ngel maaya, mbele wuro ngoo waasa
yobde hay huunde.

E dii doon konnguli, mboomri laamdo
oo, e burde mo laamdo oo bonde, o
woni e fobude, omo diwa weltaare.

– Ko miin rufata e makko ndiyam! Hay
gooto fotaani warde ngel cofel so wonaa
miin!

Kuɓɓen jayngol mawngol, ndeen
mboomri ndii, ronndiima potiyal mawngal
keewngal ndiyam ngulɗam, ndi feemi e
cofel ngel.

Nde ngel yi'i ɗum ina ara, Ngoriyel ngel e
wonde mum miskiino heddii ina yerga
kulol, kono ina jogii miiɗo janɗaade:

– Jullaare leɗɗal! Wallam!

Doon tan jullaare ndee yalti e bootoyel
ngel, nde wonti mawnde, nde fetti

mboomri ndii hello; ndi yani, ndi sumi e
ndiyam dam ndi roondiinoo dam.

Yimbe wuro ngoo kaawaa no feewi. Gooto
e maɓɓe wi'i:

- Ngud den ngel cofel bonngel to
nguunu gertoode mawde too. De
cikoo ngel, ngel maaya.

Kono Ngoriyel ngel jaylii noddi:

- Bammбан! Yaltu, wallu am!

Bammban oo yalti e bootoyel ngel, wonti
bammban mawdo, tan mbo diwi mbo wari
gertoode dee fof, mbo hisni ngel e bone.

Ndeen gooto wi'i:

- Ngud den ngel to hudum be'i too; di
kawa ngel, ngel maaya.
- Kono Ngoriyel ngel nodd:
- Fowru; yaltu wallu am!

Fowru nduu yalti e nder bootoyel ngel,
ndu wonti mawdu, ndu wari be'i dii fof,
ndu nawi burba moyyude ba.

Ndeen gaynaako oo wi'i:

- Ngud den ngel cofel nder jofnde ga'i
to; ngel lukkee; ngel maaya.

Kono Ngoriyel ngel heñii noddii:

- Mbaroodi, yaltu, wallu am!

Mbaroodi ndii yalti, ndi wonti mawdi, ndi
wari ga'i dii fof, ndi sonngi burndi ndii
mawnude.

Yimbe wuro ngoo mettini no feewi.

- Hol no be ceertirta e ngel cofel
bonngel? Ko ngel cadeele mawde!

Doon tan mawdo dental ngal wi'i:

- Nguddi den ngel e geloodi. Ngel
ɲatee, ngel leeptee, ngel hayee; ko
woni heen fof ngel maayat.

Kono Ngoriyel ngel heñii noddii:

- Ñiiwa; yaltu wallu am!

Ñiiwa baa yalti e bootoyel ngel, ba wonti
mawba, ba ndaari geloodi dii, ba fiili di
tonndu, ba libi di fof.

Yimbe wuro ngoo kortii anndude no
mbadata. Be njahi to laamdo to, be

kaalani mo ko benni koo. Laamdo oo

wi'i:

– Ngel cofel jinneyel ngel yidaa maayde
do. Ngokk en ngel saak maggel makka,
mbele e ngel yaha. So ngel wonoyii
gootel nder ladde, ngabbo den ngel,
nanng en ngel, mbar en ngel ndeen teett
en ndonu maggel.

Laamdo oo udditi ngalu nguu okki

Ngoriyel saak makka, mo o fodannoo mo
oo. Doon Ngoriyel ngel yalti wuro.

Kono noon doon e waktu daɓɓo, wuro
ngoo fof kaŋum e laamɗo oo mbaddi
pucci mum en, hop! hop! cukk en e
maggel.

Nde Ngoriyel ngel yii dii pucci dewɗi e
mum fof, o noddɗi ko yaawi:

– Kabeteedo, wallu am!

Kabeteedo o yalti e bootoyel ngel, wonti
mawɗo, ɓami laɓal e gaawal makko, o
wari yimɓe ɓee fof.

Ngoriyel ngel ɓami saak maggel, ngel arti
e wuro mo'en e deeyre, ngel fecci saak
makka oo hakkunde miñiraaɓe mum e
sehilaɓe mum, kadi ngel fillaani ɓe no
ngel waddi e yimɓe wuro ngoo.

Et voilà l'histoire de Mosikasika telle qu'on la dit en Afrique, le soir, auprès d'un bon feu, à l'heure où les lions chassent au loin dans la brousse.

Conte de l'Afrique noire.

Nde Ngoriyel jibina, ko cofel tokkosel
ngel wonnoo. Ngel wonnoo ko tokkosel,
cofel tokkosel, kono a sikkataa ko ngel
yoŋngel. Ah! Ah! Balde jeetati caggal
jibinegol maggol – balde jeetati tan!
Ngoriyel, hono cofel ngel, ngel wonti
baaye.